

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРИЛАДОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто методи аналізу фінансового стану підприємства, що визначає ефективність управління підприємством і знижує ризик банкрутства. Проведено комплексний та інтегральний аналіз приладобудівного підприємства. Запропоновано шляхи покращення його фінансового стану.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансовий аналіз, комплексний аналіз, інтегральний аналіз.

Abstract

The methods of the company financial position analysis that determine the effectiveness of business management and reduce the bankruptcy risk were considered. A complex and integrated analysis of the instrument-making enterprise was carried out. The ways to improve its financial position were proposed.

Keywords: financial position, financial analysis, complex analysis, integrated analysis.

Вступ

Управління підприємством – це складний процес, що потребує постійного контролю за діяльністю підприємства з метою підвищення ефективності його функціонування, а також визначення перспектив його розвитку. Проблема аналізу фінансового стану підприємства та його оцінки є актуальною і сьогодні, оскільки, з одного боку, він є результатом діяльності підприємства, тобто його досягненнями, а з другого – визначає передумови розвитку підприємства.

Розв'язання проблеми управління фінансовим станом підприємства перебуває в центрі уваги багатьох сучасних наукових досліджень. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану підприємств внесли такі вчені, як Ковалев В. В. [1], Савіцька Г. В. [2], Терещенко О. О. [3], Мосьондз О. Б. [4] та ін.

Результати дослідження

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів.

Проаналізувавши літературні джерела авторів, які досліджували дане питання, можна визначити наступні методи оцінки фінансового стану підприємства [7]:

- коефіцієнтний;
- комплексний;
- інтегральний;
- безбитковий;
- рівноважний.

Найбільшу увагу слід звернути на поєднання комплексного та інтегрального аналізу фінансового стану підприємства.

Комплексний метод дає змогу виявити ті напрямки в діяльності підприємства, в яких виникають проблеми, а також дає змогу досліджувати причини, що їх зумовили. Саме це є основною перевагою цього методу.

Інтегральний метод аналізу фінансового стану підприємства слід використовувати тим підприємствам, які хочуть визначити свій фінансовий стан певним (одним, сукупним) інтегральним показником. За цим методом розраховується інтегральний показник на базі узагальнюючих показників за рівнем платоспроможності, фінансової незалежності та якості активів підприємства.

Під час проведення комплексної оцінки підприємства потрібно враховувати найважливіші параметри фінансово-господарської діяльності підприємства. В процедуру дослідження доцільно включати аналіз показників рентабельності, ділової активності, платоспроможності, ефективності

використання виробничих і фінансових ресурсів та інші показники, що комплексно оцінюють основні сфери діяльності підприємства.

Для проведення аналізу фінансового стану та розроблення шляхів його покращення в даній статті було обрано приладобудівне підприємство ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів». Для відображення динаміки фінансового стану було обрано лише найсуттєвіші показники (табл. 1).

Таблиця 1 – Вибірка основних показників комплексного аналізу фінансового стану ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів»

Показник	Роки			Відхилення 2014 р. від 2013 р.		Відхилення 2015 р. від 2014 р.	
	2013	2014	2015	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	4471	2744	1818	-1727	-38,6	-926	-33,7
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	3988	2717	1954	-1271	-31,9	-763	-28,1
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	-1584	-2116	-2211	-532	-33,6	-95	-4,5
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,13	0,22	0,27	0,09	69	0,05	22,7
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,05	0,12	0,23	0,07	140	0,11	91,7
Коефіцієнт покриття	3	1,6	0,86	-1,4	-87,5	-0,74	-46,3
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,3	0,06	0,04	-0,24	-80	-0,02	-33,3
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,66	0,36	-0,16	-0,3	-45,5	-0,52	-144,4
Коефіцієнт рентабельності діяльності	-0,35	-0,77	-0,77	-0,42	-120	0	0,0

З таблиці 1 видно, що загалом фінансовий стан підприємства є незадовільним. Окрім того, протягом аналізованого періоду спостерігається тенденція до його погіршення. Попит на продукцію значно зменшився, про що свідчить зменшення чистого доходу від реалізації продукції. Останні три роки підприємство працює в збиток, окрім того, з кожним роком величина збитку росте. Якщо ситуація не зміниться і така тенденція продовжиться, то підприємству буде недоцільно проводити подальшу діяльність. Також спостерігається зростання зносу основних засобів, хоча він поки що і знаходиться в нормативних межах (менше 0,5), проте, якщо не діяти, то це може змінитися, що негативно вплине на якість продукції. Значення коефіцієнта покриття, яке нижче нормативного, свідчить про те, що в разі потреби наявні ресурси не зможуть покрити усі зобов'язання підприємства. Діяльність підприємства є збитковою, витрати не покриваються надходженнями від продажу продукції.

Інтегральні показники (табл. 2) розраховані за двома методами:

- метод визначення за універсальною дискримінантною функцією О.Терещенка (Z);
- метод визначення за функцією Харрінгтона (D_{fe}).

У результаті розрахунків за універсальною дискримінантною функцією Терещенка можна сказати, що у 2013 р. фінансовий стан підприємства був незадовільним та схилився до банкрутства, проте його можна було виправити за допомогою санації. У 2014 та 2015 рр. фінансовий стан підприємства значно погіршився. У 2015 р. фінансовий стан підприємства вкрай важкий. Інтегральний показник за даною методикою свідчить про банкрутство підприємства.

Таблиця 2 – Розраховані значення інтегрального показника фінансового стану ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів»

Інтегральний показник	Значення в розрізі років			Абсолютне відхилення	
	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2014 р. від 2013 р.	2015 р. від 2014 р.
Z	-0,46	-3,41	-6,12	-2,95	-2,7
D_{fe}	-0,0025	-0,0015	-0,01	+0,001	-0,009

Така ситуація зумовлена значним зменшенням кількості проданої продукції. Для порівняння необхідно зазначити, що в 2013 р. товарів було продано на суму 4471 тис. грн., на 2744 тис. грн. – у 2014 р. та на 1818 тис. грн. – у 2015 р.

Окрім того, підприємство отримує в результаті своєї діяльності чистий збиток, котрий зріс у 2014 р. на 33,6%, а в 2015 р. – на 4,5%. Також щорічно спостерігається зменшення валюти балансу при одночасному збільшенні зобов'язань.

У результаті розрахунків за функцією Харрінгтона видно, що рівень фінансового стану протягом усього аналізованого періоду є низьким та свідчить про високу збитковість підприємства. При цьому згідно з отриманими значеннями сигнальних показників одна їх частина вказує, що підприємство є збитковим, а інша - що підприємство є банкрутом.

Отже, виходячи із проведеного аналізу, видно, що підприємство потребує негайного покращення фінансового стану. Для цього запропоновано ряд пропозицій, на основі яких було побудовано модель покращення фінансового стану ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів» (рис. 1).

Рисунок 1 – Модель покращення фінансового стану ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів»

Висновки

Отже, фінансовий стан є важливою характеристикою діяльності підприємства. Він описує не тільки результати вже проведеної підприємством діяльності, а й визначає, як потрібно діяти в майбутньому. Саме тому актуальним є систематичне проведення аналізу фінансового стану підприємства.

Автором було проведено комплексний та інтегральний аналіз фінансового стану приладобудівного підприємства – ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів». Результати проведеного аналізу свідчать про незадовільний фінансовий стан підприємства, а також про велику ймовірність банкрутства підприємства в найближчому майбутньому. Тому підприємству необхідно провести заходи, які покращать його фінансовий стан. Запропоновано модель покращення фінансового стану підприємства, яка передбачає: збільшення попиту на продукцію, зниження собівартості продукції, удосконалення системи управління підприємством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ковалев В. В. Управление финансами: учебное пособие / В. В. Ковалев. – М., 2008. – 156 с.
2. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства / Г. В. Савицька. – К. : Знання, 2005. – 662 с.
3. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : моногр. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2004. – 268 с.

4. Мосьондз О.Б. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. [Електронний ресурс] / О. Б. Мосьондз // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2012 – №3 – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1016>.

Сандулова Анжеліка Юрївна, студент групи ІМ-15, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: anzhelika.sandulova@hotmail.com

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та фінансової діяльності, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: okcana0709@yandex.ru

Anzhelika Y. Sandulova – Department of Management and Information Safety, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : anzhelika.sandulova@hotmail.com

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna**, Cand. Sc (Eng), Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship and Financial Activity, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : okcana0709@yandex.ru